

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 567/2021
10.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., улица ... број ..., кога заступа пуномоћник Коста Крчединац, адвокат из ..., против туженог СТЕЧАЈНА МАСА „БЕОГРАДСКО МАШИНСКО ГРАФИЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ“ ДОО у стечају, Београд, улица Пожешка број 83а, кога заступа пуномоћник Веселин Кићовић, адвокат из ..., ради утврђења, вредност предмета спора 84.456.677,34 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2337/2020 од 22.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 10.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2337/2020 од 22.10.2020. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 926/2017 од 12.12.2019. године у ставу I изреке одбијен је приговор пресуђене ствари. У ставу II одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд утврди потраживање тужиоца према туженом у износу од 84.456.677,34 динара са законском затезном каматом од 12.10.2006. године па до исплате. У ставу III обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 2337/20 од 22.10.2020. године, одбијена је жалба тужиоца као неоснована и потврђена је наведена првостепена пресуда.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је одлучио да ревизија тужиоца није основана.

-2-

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нису основани ревизијски наводи да је пред другостепеним судом учињена битна повреда поступка из члана 383. и 394. Закона о парничном поступку, са образложењем да је другостепени суд спорне чињенице утврдио без отварања главне расправе, уз погрешну примену правила о терету доказивања. Према стању у списима, другостепени суд није утврђивао чињенице, већ ја на основу утврђеног чињеничног стања разматрао жалбене наводе и доносио одређене материјалноправне закључке на основу којих је одлучио да жалба тужиоца није основана. Одлука другостепеног суда заснована је на чињеничном стању које је утврђено од стране првостепеног суда, који је и спроводио доказни поступак, из ког разлога се не могу прихватити ревизијски наводи да су учињене битне повреде парничног поступка на које се указује ревизијом. Поред наведеног, наводи ревидента којима се указује да је побијана пресуда заснована на непотпуно утврђеном чињеничном стању, нису дозвољен ревизијски разлог у смислу одредбе члана 407. Закона о парничном поступку, будући да се ревизија може изјавити због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања само на основу члана 403. став 2. Закона о парничном поступку, што овде није случај.

Према утврђеном чињеничном стању тужени као купац и правно лице „Superior Co“ ДОО као продавац, закључили су уговор о купопродаји непокретности дана 28.07.1999. године који је за предмет имао пословни објекат укупне површине 602,52 м² у ..., у улици ... број ..., за купопродајну цену у износу од 48.000.000,00 динара. Како тужени није исплатио купопродајну цену по уговору о купопродаји од 28.07.1999. године, тужени и наведено привредно друштво „Superior Co“ као продавац закључили су судско поравнање 437/04 дана 14.06.2004. године, којим је утврђено да тужени дугује друштву „Superior Co“ ДОО износ од 750.000,00 евра по основу ревалоризоване главнице и договорене камате од 1,5% месечно почев од 11.03.2003. године. Тужени није платио купопродајну цену за предметну непокретност ни по поравнању 437/04, па је привредно друштво „Superior Co“ ДОО, продавац непокретности, покренуло поступак извршења принудном продајом наведене непокретности, која је покренута решењем о извршењу од 23.11.2004. године. Наредног дана 24.11.2004. године тужени као продавац продао је наведену непокретност свом зависном друштву „БМГ НМ“ ДОО, за износ купопродајне цене од 1.000.000,00 динара. Уговором о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу закљученог између туженог и привредног друштва „LA.PAZ.CO“ ДОО Београд од 24.01.2006. године основано је привредно друштво „Itex inženjering RN“ ДОО, Београд. У новоосновано друштво овде тужени је као неновчани улог унео предметну непокретност, стечену на основу уговора о купопродаји од 28.07.1999. године. На основу судског поравнања И.Р. 127/06 од 17.04.2006. године, закљученог између привредног друштва „Itex inženjering RN“ ДОО и овде туженог, утврђено је да је друштво „Itex inženjering RN“ правни следбеник овде туженог у правима која произлазе из уговора о купопродаји од 28.07.1999. године, закљученог између туженог и „Superior Co“ ДОО Београд. Привредно друштво „Itex inženjering RN“ ДОО, које је на основу уговора о оснивању тог привредног друштва и на основу судског поравнања ИР 127/06 формално стекло својину на тој непокретности, укњижило се као власник исте 16.10.2006. године. Пресудом Трговинског суда у Београду П 5835/07 од 21.12.2007. године, донетој у парници по

тужби тужиоца, овде туженог, против туженог „Itex inženjering RN“ ДОО Београд, утврђена је ништавост судског поравнања И.Р. 127/06 од 17.04.2006. године (којим су на „Itex inženjering“ пренета права из уговора о купопродаји од 28.07.1999. године), а наведена пресуда потврђена је у том делу пресудом Вишег трговинског суда од 06.06.2008. године и пресудом Врховног касационог суда Прев 533/08 од 20.05.2009. године. Наведеном пресудом утврђено је (поред ништавости тог поравнања) да није правно ваљана укњижба својине у корист „Itex inženjering RN“ ДОО, Београд, у ком делу је наведена пресуда потврђена пресудом Вишег трговинског суда и пресудом Врховног касационог суда. Првостепени суд утврђује да се након тога тужени поново укњижио као власник непокретности 07.07.2010. године, а након тога 10.09.2010. године као власник непокретности укњижило се привредно друштво „БМГ НМ“ ДОО.

Првостепени суд је у доказном поступку извео доказе читањем признаница које је тужилац приложио уз тужбу од 25.02.2006., 18.03.2006., 17.07.2006., 08.09.2006., доказ увидом у списе предмета П 17173/10 Привредног суда у Београду и пресуду донету у том поступку 16 П 1137/14 од 24.06.2015. године, која је потврђена пресудом Привредног апелационог суда Пж 6773/15, као и читањем налаза и мишљење вештака економско финансијске струке, на основу којих доказа су нижестепени судови применом правила о терету доказивања закључили да тужилац није доказао да је износ који потражује тужбом платио привредном друштву „Superior Co“ на име измирења дуга туженог према том привредном друштву. Нижестепени судови закључују да из изведених доказа, посматраних како појединачно тако и у њиховој међусобној вези, не произлази да је уплатама тужиоца на које се позива, измирен дуг овде туженог према привредном друштву „Superior Co“ по основу купопродајне цене за непокретност по Уговору од 28.07.1999. године, односно по поравнању 437/04. Свој закључак нижестепени судови заснивају између осталог, на утврђеној чињеници да је привредно друштво „БМГ НМ“ ДОО, зависно друштво туженог, вршило плаћања за туженог по основу 8 уговора о јемству на рачун привредног друштва „Superior Co“ у периоду од 29.10.2004. године до 28.11.2005. године и да је у наведеним уговорима о јемству наведено да јемац „БМГ НМ“ приступа дугу који дужник, овде тужени, има евидентиран у свом књиговодству према повериоцу „Superior Co“. Тужилац је исплате по признаницама, приложеним у овом поступку, вршио у периоду (2006. године) након што су наведена плаћања „БМГ НМ“ већ била извршена и прокњижена на рачун „Superior Co“, из чега нижестепени судови закључују да је у том моменту купопродајна цена већ била измирена. Другостепени суд додаје да се не може утврдити интерес тужиоца као физичког лица за измирење обавезе туженог по основу купопродајне цене за спорну непокретност, имајући у виду да је непокретност требало да припадне у својину привредном друштву „Itex inženjering RN“ ДОО, а не овде тужиоцу као физичком лицу, те да поред тога, тужилац није доказао да је закључио уговор о преузимању дуга или уговор о преузимању испуњења на основу ког би могао да врши плаћања купопродајне цене продавцу „Superior Co“ за непокретност коју је купио тужени.

Имајући у виду наведено, нижестепени судови су становишта да је тужбени захтев неоснован, јер тужилац није доказао да је за рачун туженог измирио купопродајну цену за непокретност по Уговору од 28.07.1999. године, односно по поравнању 437/04.

Ревидент не прихвата изнето становиште нижестепених судова. У ревизији посебно указује да постоје јасни докази да је тужилац као већински власник и директор друштва „Itex inženjering RN“ ДОО, платио друштву „Superior Co“ купопродајну цену, за шта је имао правни интерес из разлога што је у том моменту власник предметне непокретности био управо „Itex inženjering RN“ ДОО.

Ревизија тужиоца није основана. Нижестепени судови су на утврђено чињенично стање, у битном, правилно применили материјално право на основу ког су одбили тужбени захтев.

Тужилац свој тужбени захтев заснива на тврдњи да је за рачун туженог друштва исплатио купопродајну цену за непокретност по Уговору од 28.07.1999. године привредном друштву „Superior Co“, за шта је као доказ приложио признанице, а на које околности су изведени и други докази.

Нису спорни ревизијски наводи тужиоца да је према одредби члана 296. став 2. Закона о облигационим односима поверилац дужан примити испуњење од сваког лица које има неки правни интерес да обавеза буде испуњена, чак и када се дужник противи том испуњењу. Такође, супротно схватању другостепеног суда, ревизијски суд је на становишту да је тужилац имао правни интерес за испуњење обавезе поводом купопродаје предметне непокретности, будући да је тужилац био већински власник привредног друштва „Itex inženjering RN“ ДОО у чијој имовини се налазила спорна непокретност (као оснивачки улог туженог). У ситуацији када је крајем 2004. године продавац непокретности „Superior Co“ покренуо извршни поступак ради наплате купопродајне цене, уз средство извршења заплене, процене и продаје управо предметне непокретности, то онда постоји правни интерес власника капитала привредног друштва у чијој имовини се непокретност налази, да исплатом цене иницира обустављање извршног поступка и тиме отклони могућност да непокретност буде продата, чиме се штити имовина самог друштва, а посредно и власнички капитал тужиоца.

Међутим, иако је постојао правни интерес за исплату купопродајне цене, тужилац током поступка није доказао да је то заиста и учинио, односно да су уплате по признаницама које је приложио служиле управо за измирење обавезе туженог по основу Уговора од 28.07.1999. године, односно по поравнању 437/04. Према утврђеном чињеничном стању чију правилност Врховни касациони суд у конкретном случају нема овлашћења да цени, обавезу по основу исплате купопродајне цене испунило је привредно друштво „БМГ НМ“ (зависно друштво туженог), за шта је као правни основ служио уговор о јемству, по ком је наведено друштво у периоду од 29.10.2004. године до 28.11.2005. године испуњавало друштву „Superior Co“ обавезе туженог. Са друге стране, евентуално плаћање тужиоца на име измирења обавезе туженог нема свој основ у неком правном послу попут преузимања дуга, приступању дугу или слично, већ се искључиво тужиочева тврдња базира на усменом договору са директором друштва „Superior Co“ ББ и приложеним признаницама. У прилог недоказаности тужиочевих тврдњи иде и чињеница да на рачун друштва „Superior Co“ никада нису уплаћена новчана средства која је тужилац, како тврди, платио „на руке“ директору овог

-5-

друштва, што је још један од аргумената у прилог томе да од стране тужиоца обавеза по основу судског поравнања 437/04 дана 14.06.2004. године, није испуњена према друштву „Superior Co“.

Стога, тужилац нема право да са позивом на одредбу члана 300. Закона о облигационим односима захтева да се према туженом утврди новчано потраживање у утуженом износу, јер није доказао да је испунио обавезу туженог према повериоцу „Superior Co“, па самим тим не може доћи ни до законске суброгације из члана 300. ЗОО-а, на којој одредби тужилац темељи тужбени захтев.

Како је утврђено да не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози на које суд пази по службеној дужности, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку донео одлуку као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић